

VERRASSEND VLAS

1. DE VLASPLANT
2. LINNEN
3. ISOLATIE
4. VLASVEZELPLAAT

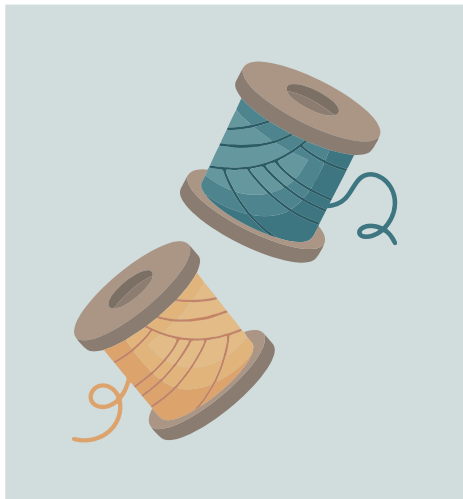
WEETJE! Vlas is een veelzijdige plant waarvan alle delen gebruikt kunnen worden. De plant bestaat uit lange vezels, korte vezels en houtige delen die ook wel scheven worden genoemd.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

VERRASSEND VLAS

1. DE VLASPLANT
2. **LINNEN**
3. ISOLATIE
4. VLASVEZELPLAAT

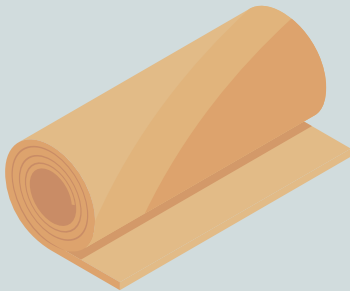
WEETJE! De lange vlasvezels uit Nederland worden verwerkt tot linnen, in producten zoals kleding, gordijnen en tafellakens.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

VERRASSEND VLAS

1. DE VLASPLANT
2. LINNEN
- 3. ISOLATIE**
4. VLASVEZELPLAAT

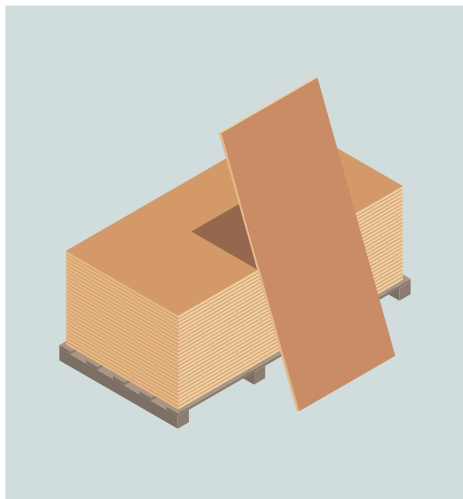
WEETJE! De korte vezels zijn niet geschikt om linnen van te maken. Ze worden samengeperst tot een pakket isolatiemateriaal om jouw huis warm te houden!

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

VERRASSEND VLAS

1. DE VLASPLANT
2. LINNEN
3. ISOLATIE
4. **VLASVEZELPLAAT**

WEETJE! De vlasplant bestaat ook uit houtige delen, de zogenaamde scheven. Deze scheven worden gebruikt om stevige platen te maken, die bijvoorbeeld aan de binnenkant van deuren worden toegepast.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

KOFFIEDIK KIJKEN

1. **KOFFIEPRUT**
2. KLEURSTOFFEN
3. LAMP
4. KOFFIEKOPJE

WEETJE! In Nederland worden jaarlijks 12 miljard kopjes koffie gedronken, wat 100 miljoen kilo koffieprut oplevert. In plaats van deze koffieprut te verspillen, kan het worden gebruikt om duurzame en circulaire producten te creëren.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

KOFFIEDIK KIJKEN

1. KOFFIEPRUT
2. **KLEURSTOFFEN**
3. LAMP
4. KOFFIEKOPJE

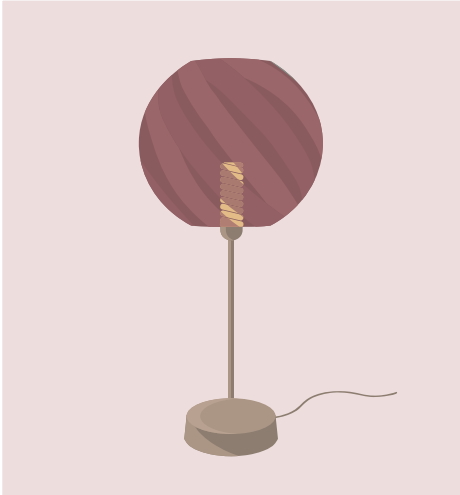
WEETJE! Koffieprut ruikt niet alleen lekker, maar kan ook gebruikt worden om kleurstoffen te maken. Deze kleurstoffen kunnen worden gebruikt om jouw kleding een mooie natuurlijke kleur te geven!

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

KOFFIEDIK KIJKEN

1. KOFFIEPRUT
2. KLEURSTOFFEN
3. **LAMP**
4. KOFFIEKOPJE

WEETJE! Er zijn zelfs lampen gemaakt van koffieprut. De lampen zien er niet alleen gaaf uit, maar dragen ook bij aan het recyclen van koffieafval. Zo wordt koffie nog specialer!

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

KOFFIEDIK KIJKEN

1. KOFFIEPRUT
2. KLEURSTOFFEN
3. LAMP
4. **KOFFIEKOPJE**

WEETJE! Door maar 2 kopjes koffie te drinken komt er genoeg koffieprut vrij om 1 koffiekopje te produceren. Je kunt dus veel koffiekopjes maken van 100 miljoen kilo koffieprut! Deze herbruikbare kopjes zijn een duurzaam alternatief voor papieren wegwerpbekers.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

HENNEP HELDEN

1. **DE HENNEPLANT**
2. KNUFFELBEER
3. BOUWBLOKKEN
4. PAPIER

WEETJE! *Hennep is ontzettend milieuvriendelijk, met name doordat de organische vezels volledig recyclebaar zijn. Hennep groeit namelijk razendsnel en produceert tot wel 2,5 keer meer vezels dan katoen op dezelfde hoeveelheid land! Bovendien vereist de productie van hennep veel minder water dan die van katoen.*

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

HENNEP HELDEN

1. DE HENNEPLANT
2. **KNUFFELBEER**
3. BOUWBLOKKEN
4. PAPIER

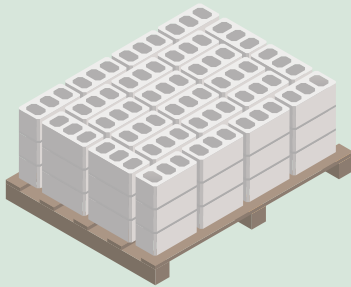
WEETJE! Hennep als stof biedt alle warmte en zachtheid van een natuurlijke textielsoort. Hennep is ook bijzonder sterk. Het is tot vier keer sterker dan katoen, wat betekent dat het veel beter bestand is tegen scheuren en slijtage. Deze sterkte maakt hennep ideaal voor toepassingen waar levensduur belangrijk is, zoals in kleding, tassen en meubels.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

HENNEP HELDEN

1. DE HENNEPLANT
2. KNUFFELBEER
3. **BOUWBLOKKEN**
4. PAPIER

WEETJE! Dat hennep ook voor isolatie kan worden gebruikt? Het is milieuvriendelijk, recyclebaar, brandwerend en neemt CO₂ op. Aangezien de bouwsector één van de meest vervuilende is, is het goed om natuurlijke materialen zoals hennep te gebruiken en de verduurzaming van de bouw te bevorderen!

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

HENNEP HELDEN

1. DE HENNEPLANT
2. KNUFFELBEER
3. BOUWBLOKKEN
4. **PAPIER**

WEETJE! Hennep papier wordt gemaakt van de hennepvezels dat wordt gewonnen uit de schors van de hennepstengel. Dit geeft het papier een ruwe structuur met kleine spikkels. Na gebruik kun je zelfs het papier volledig composteren.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

CHAMPIGNON KAMPIOEN

1. **MYCELIUM**
2. GRAFKIST
3. LEER
4. VLEESVERVANGERS

WEETJE! Mycelium is het wortelstelsel van een paddenstoel, ofwel een schimmel. Het is een netwerk van dunne draden onder de grond of in ander materiaal waarmee de schimmel voedingsstoffen opneemt en groeit. In de afgelopen jaren is dit natuurlijke proces gebruikt om duurzame producten te maken, zoals verpakkingen en bouwmaterialen.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

CHAMPIGNON KAMPIOEN

1. MYCELIUM
2. **GRAFKIST**
3. LEER
4. VLEESVERVANGERS

WEETJE! Mycelium kan goed groeien op houtige materialen en werkt als een biologische lijm dat alle deeltjes bij elkaar houdt. Dit materiaal wordt ook wel composiet genoemd. Het mycelium kan in elke vorm en maat groeien door een mal te gebruiken, zelfs in de vorm van een grafkist!

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

CHAMPIGNON KAMPIOEN

1. MYCELIUM
2. GRAFKIST
3. **LEER**
4. VLEESVERVANGERS

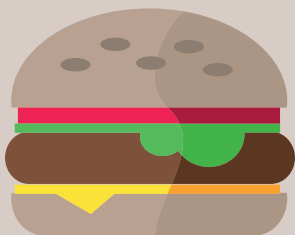
WEETJE! Mycelium kan ook boven op zijn voedingsbron groeien, waarbij het zich niet bindt aan de houtige deeltjes van zijn voedingsbron. Hierdoor krijg je puur mycelium. Dit pure mycelium kan worden samengeperst en verwerkt tot een materiaal dat leer kan vervangen.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

CHAMPIGNON KAMPIOEN

1. MYCELIUM
2. GRAFKIST
3. LEER
4. **VLEESVERVANGERS**

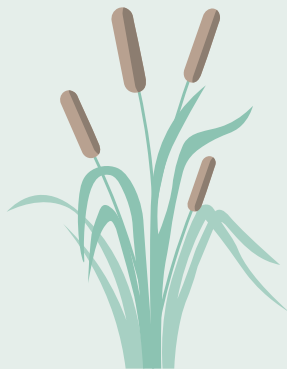
WEETJE! Schimmels kunnen plantaardig materiaal omzetten in eiwitten. Deze schimmeleiwitten kunnen dierlijke eiwitten vervangen, zoals die in vlees van koeien, waardoor het een duurzame en alternatieve bron van eiwitten voor mensen biedt.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

GRAS IS ALTIJD GROENER

1. **MISCANTHUS**
2. BETONPRODUCTEN
3. ASFALT
4. BIOPLASTIC

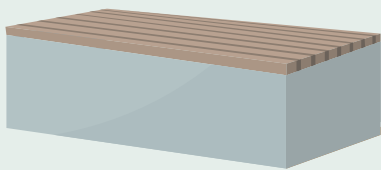
WEETJE! *Miscanthus, ook wel olifantsgras genoemd, kan binnen een half jaar tot wel 4 meter hoog worden. Dit gras komt oorspronkelijk uit Afrika en wordt nu gekweekt onder een aanvliegroute van Schiphol omdat ganzen het hoge gewas vermijden.*

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

GRAS IS ALTIJD GROENER

1. MISCANTHUS
2. **BETONPRODUCTEN**
3. ASFALT
4. BIOPLASTIC

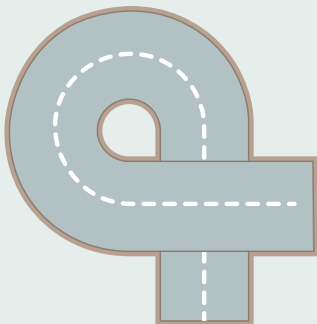
WEETJE! Naast het afschrikken van ganzen rond Schiphol, kan Miscanthus ook worden gebruikt als vulling voor beton. Het vervangt grind waardoor het beton ook lichter wordt.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

GRAS IS ALTIJD GROENER

1. MISCANTHUS
2. BETONPRODUCTEN
3. **ASFALT**
4. BIOPLASTIC

WEETJE! Miscanthus bevat lignine, een soort natuurlijke lijm die de vezels in de plant bij elkaar houdt. In asfalt kan lignine ook als bindmiddel dienen, dat de stenen en andere materialen samenhoudt, en het kan tot 50% van het fossiele bindmiddel vervangen.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

GRAS IS ALTIJD GROENER

1. MISCANTHUS
2. BETONPRODUCTEN
3. ASFALT
4. **BIOPLASTIC**

WEETJE! Miscanthus kan worden omgezet in bioplastics, wat een duurzaam alternatief biedt voor plastic op basis van aardolie. De vezels uit Miscanthus worden gebruikt om plastics te maken die biologisch afbreekbaar zijn en geen schadelijke stoffen bevatten.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

GROEN KNOLLENLAND

1. AARDAPPEL
2. LIJM
3. EIERDOOSJES
4. CONFETTI

WEETJE! Aardappelen zitten vol met zetmeel, wat niet alleen een uitstekende voedingsbron voor de mens is, maar ook kan worden gebruikt om duurzame producten te maken, zoals lijm, eierdoosjes en zelfs confetti!

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

GROEN KNOLLENLAND

1. AARDAPPEL
2. LIJM
3. EIERDOOSJES
4. CONFETTI

WEETJE! Met aardappelzetmeel kun je een supersterke lijm maken. Je kunt het zelfs thuis maken met een beetje water en aardappelzetmeel. Dus de volgende keer dat je aan het knutselen bent, kun je trots zeggen dat je je eigen lijm hebt gemaakt van aardappels!

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

GROEN KNOLLENLAND

1. AARDAPPEL
2. LIJM
- 3. EIERDOOSJES**
4. CONFETTI

WEETJE! Eierdoosjes kunnen worden gemaakt van een soort plastic op basis van aardappelzetmeel. Deze doosjes zijn milieuvriendelijker omdat ze, zodra ze worden weggegooid, op natuurlijke wijze afbreken. Dit maakt ze veel minder belastend voor het milieu dan traditionele plastics.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

GROEN KNOLLENLAND

1. AARDAPPEL
2. LIJM
3. EIERDOOSJES
4. **CONFETTI**

WEETJE! De biologische afbreekbare confetti gemaakt van aardappelzetmeel lost op in water en laat geen schadelijke microplastics achter. Dus de volgende keer dat je een feestje hebt, kun je deze confetti strooien en tegelijkertijd de aarde een handje helpen.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

ONDERWATER OOGST

1. ZEEWIER
2. KLEURSTOFFEN
3. ZEEWIERPANELEN
4. STOEL

WEETJE! Zeewier kan helpen om onze planeet te beschermen door milieuvriendelijke producten te maken, zoals verf en meubels. Verder neemt zeewier CO₂ uit de lucht op, waardoor jij schonere lucht kunt inademen.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

ONDERWATER OOGST

1. ZEEWIER
2. **KLEURSTOFFEN**
3. ZEEWIERPANELEN
4. STOEL

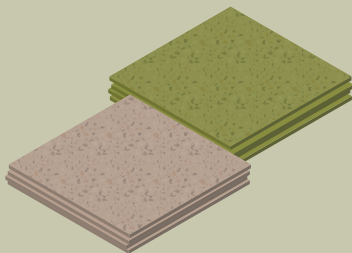
WEETJE! Zeewier kan worden gebruikt om een speciale verf te maken die stoffen, zoals kleding, verschillende vrolijke kleuren kan geven. Deze verf is milieuvriendelijker omdat hij met minder schadelijke chemicaliën wordt geproduceerd.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

ONDERWATER OOGST

1. ZEEWIER
2. KLEURSTOFFEN
3. ZEEWIERPANELEN
4. STOEL

WEETJE! Zeewier groeit razendsnel en heeft daarvoor geen land of zoet water nodig! Het slaat CO₂ op en helpt zo het water en de lucht schoon te houden. Van zeewier kun je ook panelen maken die gebruikt kunnen worden in wanden en meubels.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

ONDERWATER OOGST

1. ZEEWIER
2. KLEURSTOFFEN
3. ZEEWIERPANELEN
4. **STOEL**

WEETJE! Van zeewier kan een speciale lijm worden gemaakt. Deze lijm kan worden gemengd met papier om een sterk materiaal te creëren dat op kurk lijkt. Dit duurzame materiaal is geschikt voor het maken van meubels, zoals stoelen.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

OPLOSSING BIETEN

1. **SUIKERBIET**
2. VERPAKKING
3. BILLENDOKJES
4. SHAMPOO

WEETJE! Bijna elk deel van de suikerbiet wordt gebruikt om allerlei nuttige dingen te maken. De bladeren kunnen als meststof dienen, de suiker wordt gebruikt voor eten en zelfs in medicijnen en verzorging, en de pulp is geschikt als voer voor dieren.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

OPLOSSING BIETEN

1. SUIKERBIET
2. **VERPAKKING**
3. BILLENDOEKJES
4. SHAMPOO

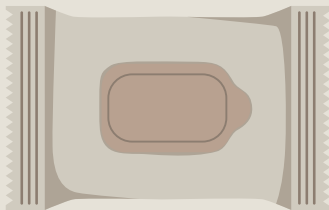
WEETJE! De meeste suiker die we eten komt van suikerbieten, en de restjes van deze bieten kunnen worden gebruikt om verpakkingen te maken. Dit is goed voor het milieu, omdat het afval vermindert en er minder nieuw verpakkingsmateriaal nodig is. Dus, suikerbieten helpen ons op twee manieren: ze maken ons eten zoet en helpen de aarde schoon te houden.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

OPLOSSING BIETEN

1. SUIKERBIET
2. VERPAKKING
3. **BILLENDOEKJES**
4. SHAMPOO

WEETJE! Sommige billendoekjes worden gemaakt van suikerbieten! Hiervoor worden de vezels van de suikerbiet gebruikt. Dat is pas een zoete manier om schoon te maken!

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

OPLOSSING BIETEN

1. SUIKERBIET
2. VERPAKKING
3. BILLENDOKJES
4. **SHAMPOO**

WEETJE! Wist je dat suikerbieten goed kunnen zijn voor je haar? In sommige shampoos zit betaïne, een stofje uit suikerbieten. Dit helpt je haar om vocht vast te houden, waardoor het minder droog is en gezonder lijkt. Ook helpt het tegen statisch haar, zodat het minder gaat pluizen.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

NICE MAÏS

1. MAÏS
2. SPEELGOED
3. BIOPLASTIC
4. BLOEMPOTTEN

WEETJE! Maïs is niet alleen lekker, maar je kunt er ook duurzame producten mee maken! Het kan namelijk worden gebruikt om bijvoorbeeld speelgoed en bioplastic te maken. Maïs is een veelzijdige plant die bijdraagt aan duurzame oplossingen voor onze wereld!

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

NICE MAÏS

1. MAÏS
2. SPEELGOED
3. BIOPLASTIC
4. BLOEMPOTTEN

WEETJE! Maïs kan worden gebruikt om speelgoed te maken, zoals Playmaïs, dat bestaat uit maïs en water. Als je het een beetje nat maakt, kun je de stukjes aan elkaar plakken om leuke vormen te creëren. Dit speelgoed is beter voor onze planeet omdat het biologisch afbreekbaar is.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

NICE MAÏS

1. MAÏS
2. SPEELGOED
3. **BIOPLASTIC**
4. BLOEMPOTTEN

WEETJE! Van maïs kan bioplastic gemaakt worden. Dit speciale plastic is beter voor het milieu omdat het gemakkelijker afbreekt dan normaal plastic. Als je een tas van maïs hebt, draag je eigenlijk een stukje van de natuur met je mee!

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

NICE MAÏS

1. MAÏS
2. SPEELGOED
3. BIOPLASTIC
4. **BLOEMPOTTEN**

WEETJE! Bloempotten gemaakt van maïs zijn milieuvriendelijk, want als je de bloempot niet meer nodig hebt, kan hij composteren in de aarde. Dat betekent dat ze langzaam afbreken en weer deel worden van de natuur. Zo dragen maisbloempotten bij aan een schonere en groene planeet!

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

MANGO MANIA

1. **MANGO**
2. SCHOENEN
3. TAS
4. PORTEMONNEE

WEETJE! Als je klaar bent met het eten van een mango, hoef je de schil niet weg te gooien. De schil kan namelijk nog gebruikt worden om een soort leer te maken voor verschillende producten zoals schoenen, tassen en portemonnees.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

MANGO MANIA

1. MANGO
2. **SCHOENEN**
3. TAS
4. PORTEMONNEE

WEETJE! Dat er een speciaal soort leer is dat gemaakt wordt van mango's? Dit materiaal wordt gemaakt van mangoschillen die anders weggegooid zouden worden. Nu kunnen ze worden gebruikt om schoenen te maken waarvan het leer niet van dieren gemaakt zijn.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

MANGO MANIA

1. MANGO
2. SCHOENEN
3. **TAS**
4. PORTEMONNEE

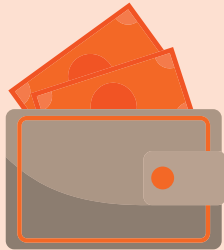
WEETJE! Mangoleer geeft mango's een tweede leven als bijvoorbeeld mooie tassen. En het leuke is, elke mangosoort maakt een andere kleur leer, net zoals elke mango anders smaakt. Is dat niet bijzonder?

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

MANGO MANIA

1. MANGO
2. SCHOENEN
3. TAS
4. **PORTEMONNEE**

WEETJE! Mangoleer is een veganistisch alternatief voor traditioneel leer gemaakt van dieren. Bij de productie van mangoleer worden geen zware chemicaliën gebruikt, wat het een milieuvriendelijkere optie maakt. Zo kun je je geld gerust en bewust in jouw portemonnee stoppen!

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

ORANJE BOVEN

1. DE SCHIL
2. VERZORGING
3. ONTVETTER
4. KLOK

WEETJE! In Nederland worden dagelijks ongeveer 120 ton sinaasappelschillen geproduceerd, wat gelijk staat aan het gewicht van zo'n 15 vrachtwagens. Dit komt voornamelijk door de productie van versgeperst sinaasappelsap. Gelukkig kunnen we de schillen hergebruiken; ze worden verwerkt tot een olie, verzorgingsproducten en zelfs klokken!

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

ORANJE BOVEN

1. DE SCHIL
2. **VERZORGING**
3. ONTVETTER
4. KLOK

WEETJE! Dat sinaasappelschillen niet alleen lekker ruiken, maar ook super zijn voor het milieu. Door de schillen te gebruiken zijn er minder sinaasappels nodig en is er ook minder afval. De schil kan gebruikt worden om olie te maken en is wel vijf keer zo sterk als gewone sinaasappelolie.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

ORANJE BOVEN

1. DE SCHIL
2. VERZORGING
3. **ONTVETTER**
4. KLOK

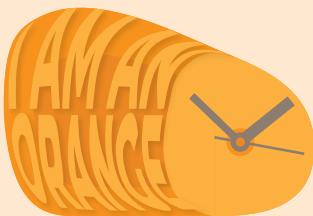
WEETJE! Uit de schil van sinaasappelen kan een stofje worden gehaald dat gebruikt wordt in verzorgingsproducten, zoals zeep en shampoo. Het is effectief in het verwijderen van vet en vuil, en het is bovendien ook nog eens goed voor je huid.

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

ORANJE BOVEN

1. DE SCHIL
2. VERZORGING
3. ONTVETTER
4. **KLOK**

WEETJE! Dat bedrijven hebben ontdekt dat je van sinaasapelschillen zelfs een klok kunt maken. Hierdoor is er minder plastic nodig en bespaar je daarmee veel CO₂ uitstoot. Dus elke keer als je naar de klok kijkt, word je herinnerd aan hoe jij de aarde een beetje groener maakt!

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

EI-NNOVATIE

1. **EIEREN**
2. EIERDOP
3. GEZICHTSMASKER
4. (EI)LAMP

WEETJE! Alleen al in Nederland worden er dagelijks ongeveer 30 miljoen eieren verwerkt. Dit levert ongeveer 180 ton eierschalen op, gelijk aan het gewicht van ongeveer 22 vrachtwagens. Een deel hiervan wordt als meststof gebruikt in de landbouw maar je kunt hier ook eierdopjes, gezichtsmaskers en zelfs lampen van maken!

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

EI-INNOVATIE

1. EIEREN
2. EIERDOP
3. GEZICHTSMASKER
4. (EI)LAMP

WEETJE! Van afgedankte eieren kunnen biologisch afbreekbare eierdopjes worden gemaakt. Het eiwit en de schillen worden gemengd en onder hoge temperatuur samengeperst tot een eierdopje. Zo is er geen plastic nodig, wat beter is voor het milieu!

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

EI-NNOVATIE

1. EIEREN
2. EIERDOP
3. **GEZICHTSMASKER**
4. (EI)LAMP

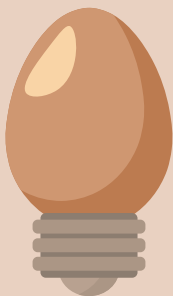
WEETJE! Eieren bevatten een dun vliesje aan de binnenkant van de eierschalen dat het kuiken beschermt en belangrijke stoffen zoals eiwitten bevat voor de ontwikkeling van het kuiken. Deze eiwitten kunnen worden gebruikt om gezichtsmaskers te maken die je huid beschermen en herstellen!

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

EI-NNOVATIE

1. EIEREN
2. EIERDOP
3. GEZICHTSMASKER
4. **(EI)LAMP**

WEETJE! De lelijke vervormde eieren, de zogenaamde b-eieren, belanden niet in de supermarkt. Gelukkig gaan ze niet rechtstreeks de prullenbak in en kunnen ze zelfs gebruikt worden om lampen te maken. De eierschaal laat verassend veel licht door en zorgt voor een sfeervolle, zachte gloed!

GENB

HET GROENE KLETSKWARTET

HET KWARTETSPEL

SPELREGELS

HET DOEL

Het Groene Kletskwartet spel bevat 48 kaarten met wetenschappelijke feitjes verdeeld over 12 thema's. Het doel is om zoveel mogelijk kwartetten (sets van vier kaarten) te verzamelen. Door goed op te letten, kun je achterhalen wie welke kaarten heeft. De speler met de meeste kwartetten wint.

KWARTETTEN

Het spel is voor 2 tot 4 personen en duurt ongeveer 10 minuten per potje.

VOORBEREIDING

Schud de kaarten en verdeel ze onder de spelers.

REGELS VOOR 2 SPELERS

Bij twee spelers krijgt iedereen 8 kaarten. De overige kaarten blijven op een dichte stapel. Als je een kaart vraagt die de ander niet heeft, trek je een kaart van de stapel en is je beurt voorbij. De rest van de regels blijft hetzelfde.

HET KWARTETSPEL

SPELREGELS

HET SPEL

- ◆ **De jongste speler begint.**
- ◆ **Vraag een andere speler om een kaart van een kwartet, bijvoorbeeld: 'Mag ik van Mango Mania de kaart schoenen?'**
- ◆ **Heeft de speler de gevraagde kaart, dan geeft hij deze af en mag je doorgaan met vragen.**
- ◆ **Heeft de speler de kaart niet, dan is je beurt voorbij en mag diegene verder spelen.**
- ◆ **Bij een compleet kwartet roep je 'Kwartet!' en leg je de vier kaarten neer.**
- ◆ **Het spel eindigt als alle kwartetten compleet zijn.**
- ◆ **Degene met de meeste kwartetten wint.**